

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічереда Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальника сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічереда. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

3. Sabzwari S. Rethinking Assessment in Medical Education in the time of COVID-19. *MedEdPublish*. 2020. № 9 (1). P. 80. URL: DOI: 10.15694/mep.2020.000080.1.

4. Sandars J., Correia R., Dankbaar M., de Jong P. Twelve tips for rapidly migrating to online learning during the COVID-19 pandemic. *MedEdPublish*. 2020. № 9 (1). P. 82. DOI: 10.15694/mep.2020.000082.1.

5. Taylor D., Grant J., Hamdy H., Grant L. Transformation to learning from a distance. *MedEdPublish*. 2020. № 9 (1). P. 76. URL: DOI: 10.15694/mep.2020.000076.1.

6. Гнатюк О. В. Дистанційне навчання: проблеми, пошуки, виклики. *MedEdPublish*. 2022. № 9 (1). С. 1–12.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО ЧАСУ

Запорожченко Б. С.

д. мед. н., професор, професор кафедри хірургії

Качанов В. М.

к. мед. н., доцент, доцент кафедри хірургії

Одеський національний медичний університет

Результатом вищої медичної освіти є набуття певних компетенцій, які дають змогу фахівцю реалізуватися в обраній спеціальності та бути конкурентоспроможним в умовах постіндустріального суспільства, де панують науково-інформаційні технології, конкурентність, суперництво (держав та особистостей). При цьому фахівець має бути носієм не тільки енциклопедичних знань, а й висококомпетентним професіоналом, що забезпечує технологічний та комерційний успіх персонально його трудової діяльності та установи, де він працює [1].

Тому в умовах соціальної та професійної мобільності напрямом модернізації вищої освіти є переорієнтація навчання із накопичення знань до формування компетентностей професійної діяльності, що особливо стосується освітянської діяльності у галузі медицини [2–4].

Однак виклики сучасності (пандемія COVID-19, воєнна агресія рф) суттєво впливають на навчальний процес та потребують удосконалення методик навчання медиків. Метою даного дослідження є покращення засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань і практичних навичок, передбачених навчальною програмою з хірургії на

основі залучення сучасних комп'ютерних технологій в умовах викликів сучасності. Для реалізації галузевих стандартів вищої освіти нами було розроблено та проведено апробацію удосконаленого навчально-методичного забезпечення та засобів контролю за набутими теоретичними знаннями та практичними навичками [5].

Засвоєння їх допоможе майбутнім лікарям виконувати типові завдання професійної діяльності і бути конкурентоспроможними на ринку праці. Особливу увагу було приділено наданню медичної допомоги при невідкладних станах. В умовах викликів сучасності після запровадження дистанційної, а пізніше змішаної форми навчання при проведенні практичних, семінарських занять, лекцій, атестації випускників почали використовуватись платформи для відео-телефонії та організації відеоконференцій (Zoom та Skype). Окрім спілкування в реальному часі, дані платформи дають змогу транслювати екран викладача або учня, що сприяє якісному обміну інформацією. Неабиякою популярністю серед викладачів користуються вбудовані в програму прості у використанні графічні редактори, за допомогою яких можна більш доступно доносити свою думку до здобувача.

З метою оцінки ефективності засвоєння хірургії нами порівнювалась традиційна форма навчання та методики навчання з залученням сучасних комп'ютерних технологій. При тестовому контролі кінцевого рівня знань кращі результати виявлено у здобувачів, які навчались за новітньою методикою. Зокрема у здобувачів дослідної групи кількість задовільних оцінок статистично достовірно зменшилась на 10 % ($p \leq 0,05$), а кількість оцінок «відмінно» збільшилась на 9,0 % ($p \leq 0,05$). Кількість оцінок «добре» збільшилось 6,0 % ($p \geq 0,05$), що статистично недостовірно. Для мобілізації здобувачів освіти щодо підвищення ефективності вивчення дисципліни «Хірургія», яка містить велику кількість формальної інформації та потребує набуття значної кількості практичних мануальних навичок, необхідно використовувати активні форми навчальної роботи. Це допомагає реалізувати свій інтелектуальний потенціал більшій кількості здобувачів і, таким чином, покращити результати навчання. Причому засвоєння учнями кожної компетентності залежить як від методики навчання, так і від мотиваційної компоненти щодо підвищення особистих рівнів компетентності. Тому мобілізація здобувачів для активної пізнавальної діяльності активізується тільки в умовах, наближених до реального життя, — змагальності, конкуренції за результат, суперництві. А це можливо лише при високому інтелекті викладача, наявності матеріалів та сучасних

засобів для уніфікованого контролю за навчальним процесом та високим базовим рівнем підготовки здобувачів освіти, які мають мотивацію отримати високий професійний рівень підготовки.

В умовах викликів сучасності використання компетентнісного підходу при залученні сучасного навчально-методичного та комп'ютерного забезпечення для реалізації цілей навчання при викладанні хірургії забезпечує покращення засвоєння здобувачами теоретичних знань та практичних навичок, передбачених навчальною програмою.

Література

1. Медична освіта у світі та в Україні / Ю. В. Поляченко [та ін.]. Київ : Книга плюс, 2005. 464 с.

2. Філоненко М. М. Методика викладання у вищій медичній школі на засадах компетентнісного підходу : метод. рекомендації для викладачів та здобувачів наукового ступеня доктора філософії (PhD) ВМ(Ф)НЗ України. Київ, 2016. 88 с.

3. Педагогіка вищої медичної освіти : підручник / С. Д. Максименко, М. М. Філоненко. Київ : Центр учбової літератури, 2014. С. 109–116.

4. Компетентнісний підхід у підготовці студентів-медиків / Рожко М. М., Ерстенюк А. М., Капечук В. В. [та ін.]. *Медична освіта*. 2016. № 2. С. 102–107.

5. Гашинова К. Ю., Дмитриченко В. В. Роль самостійної роботи у формуванні професійної компетенції лікаря. *Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації* : матеріали II Всеукр. наук. конф., м. Дніпро, 28–29 жовт. 2016 р. Ч. I / наук. ред. О. Ю. Висоцький. Дніпро : Роял ПРИНТ. С. 40–42.

ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ ЗМІН У СУЧАСНОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ

Зачеславський О. М.

к. мед. н., доцент кафедри загальної, дитячої
та військової хірургії з курсом урології

Рачок І. В.

к. мед. н., доцент кафедри загальної, дитячої
та військової хірургії з курсом урології

Одеський національний медичний університет

Проблема якості освіти стала наріжним каменем у реформуванні національних освітніх систем, що відбувається нині в багатьох краї-

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО ЧАСУ Запорожченко Б. С., Качанов В. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	72
ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ ЗМІН У СУЧАСНОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ Зачеславський О. М., Рачок І. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	74
ПИТАННЯ КОМУНІКАЦІЇ В МЕДИЧНИХ КОМАНДАХ: РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА Йовенко І. О., Гавриченко Д. Г. <i>Одеський національний медичний університет</i>	77
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Караконстантин Д. Ф. <i>Одеський національний медичний університет</i>	80
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ Каштальян М. А., Білаш О. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	82
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ХІРУРГІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ Квасневський Є. А., Квасневський О. А. <i>Одеський національний медичний університет</i>	86
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНИХ НОРМ ПРАЦІ Кисільов В. О., Грубник В. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	88